

polititjenestemænd »i visse tilfælde kan indebære en strafbar krænkelse af privatlivets fred«, og som i øvrigt bemærkede, at politiet kan gribe ind over for »optagelse af fotografier, som efter det foreliggende må antages at have til formål på retsstridig måde at lægge politiet hindringer i vejen for tjenestens udførelse«.

Dette svar gav øjeblikkelig anledning til uddybende spørgsmål gennem folketingets retsudvalg. Inden de blev besvaret 6 måneder efter (bilag 2) var der kommet ny justitsminister, men det blev retningslinierne ikke meget tydeligere af. De mere detaljerede spørgsmål fremtvang dog en mere detaljeret henvisning til forskellige straffelovsparagraffer, og for yderligere konkretisering blev der gennem retsudvalget den 18. marts 1980 stillet endnu 3 spørgsmål (bilag 3). Da disse spørgsmål endnu 6½ måned senere ikke var besvaret, bortfaldt de med folketingsårets udløb. Det er således aldrig lykkedes at få konkretiseret eller bare eksemplificeret, i hvilke tilfælde justitsministeriet mener at polititjenestemænd i funktion kan være omfattet af § 264 d. Det kan derfor ikke udelukkes, jfr. de generelle bemærkninger ovenfor, at ministeriet ligesom forslagsstillerne kun tænker på billeder, der *intet* har med tjenesten at gøre.

Lovens forudsætninger

Det ville være i overensstemmelse med lovens forudsætninger, idet straffelovrådet i betænkningen om privatlivets fred (Bet. nr. 601, 1971), side 62 siger om anvendelsesområdet for § 264 d: »Straffelovrådet har forudsat, at den foreslåede udvidelse af straffebestemmelsen fik et meget snævert anvendelsesområde. Man har markeret det snævre anvendelsesområde med ordene: »billeder af den pågældende under omstændigheder, der *åbenbart* kan forlanges unddraget offentligheden.«.

Helt bortset fra, at det således klart har været forudsat, at denne bestemmelse skulle have et *meget snævert* anvendelsesområde, så kan den *slet ikke* benyttes til at hindre fotografering eller beslaglægge film optaget på frit tilgængeligt sted. Den handler nemlig overhovedet ikke om selve fotograferingen, men om »videregivelse af billeder«. Man kan ikke undgå at få det indtryk, at når justitsministeriet insisterer på denne fejllæsning, så er det fordi, man har haft behov for at legitimere politiets indgreb mod fotografering på *frit tilgængeligt sted*, som jo er det sædvanlige sted for konfrontationer mellem politi og borgere. Hertil kan § 264 a selv ved de mest spidsfindige fortolkninger ikke anvendes, da den udtrykkeligt taler om et *ikke*

frit tilgængeligt sted. Så har man grebet til § 264 d, som ikke har denne begrænsning, og har set stort på, at den ikke retter sig mod selve fotograferingen, men kun mod *videregivelse* af billeder. Det sker ved en højst bemærkelsesværdig konstruktion, som – hvis den vandt hævd – med et slag kunne udvide straffelovens område til det tidobbelte: »Efter justitsministeriets opfattelse kan der forekomme særlige tilfælde, hvor fotografering af polititjenestemænd i funktion *med henblik på videregivelse* af de optagne fotografier kan indebære en strafbar krænkelse af de pågældende, som kan forfølges efter straffelovens regler om privatlivets fred.« (bilag 2).

Domstolenes vurdering

Den sag, som er blevet prøvet ved domstolene, blev af anklagemyndigheden rejst på grundlag af § 264 a, idet der blev lagt afgørende vægt på, at de fotograferede polititjenestemænd befandt sig på et ikke frit tilgængeligt sted (en balkon i Palace Hotel, fra hvilken de telefotograferede deltagere i en demonstration på Rådhuspladsen).

Så vidt vides har politiet aldrig rejst en sag for fotografering på frit tilgængeligt sted under påberåbelse af justitsministeriets konstruktion (»med henblik på videregivelse«) som grundlag for benyttelse af § 264 d.

Københavns byrets 4. afdeling afsagde den 15. august 1980 en dom, hvorefter Socialistisk Dagblads fotograf frifindes, idet det lægges til grund, at den pågældende polititjenestemand befandt sig på et ikke frit tilgængeligt sted, at fotografen var klar over dette, og over at det drejede sig om en politimand i tjenesten. Da politimanden opholdt sig på balkonen *i tjenstligt øjemed*, fandt retten imidlertid ikke, at han kan anses for beskyttet af bestemmelsen i § 264 a, hvis formål er at beskytte *privatlivets* fred, og fotograferingen har således ikke været uberettiget, hvorfor tiltalte frifindes (bilag 4).

Var denne dom og dens præmisser blevet stående, ville der næppe have været grund til at foreslå en præcisering som i nærværende forslag.

Imidlertid ankede anklagemyndigheden, og ganske vist stadfæstede Østre Landsret dommen, men præmisserne gør retstilstanden mindre entydig. Det siges nemlig, at § 264 a må anses for anvendelig på fotografering af politifolk under udøvelse af deres tjeneste, og når det alligevel »findes overvejende betænkeligt« at anse fotograferingen for uberettiget, så skyldes det, at politimanden, omend han befandt sig på et ikke frit tilgængeligt